

Jaarverslag 2023 Stichting Haarlemmer Kweektuin

Bezoek aan De Oude Kwekerij in Alkmaar (21-4-2023)

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Werkgroep terrein	4
<i>Terreinontwikkeling</i>	4
Fietsplan.....	4
Inrichtingsplan Plein	4
Compostplan.....	5
Palissade	5
Nieuwe duiker Marnixstraat.....	5
Aanleg bloemenweide	5
<i>Reguliere werkzaamheden</i>	5
<i>De Fruittuin</i>	6
<i>Paddenpoel</i>	6
<i>Moeras water-ecoparkje</i>	6
<i>Natuurwaarden</i>	7
Werkgroep gebouwen en Installaties (G&I)	7
Werkgroep Communicatie	8
Werkgroep Vrijwilligers	8
Werkgroep Evenementen	9
Werkgroep Fondsenwerving	9
Financiële informatie	10
<i>Inkomsten</i>	10
<i>Uitgaven</i>	10
<i>Gereserveerde fondsen</i>	10
Jaarrekening 2023	11

Voorwoord

Het jaar 2023 was een goed jaar voor de Haarlemmer Kweektuin, zowel voor het park dat zijn definitieve vorm begon te krijgen, als voor de organisatie. Bij een aantal projecten, zoals het Fietsplan en het project Inrichting (markt)Plein is in samenwerking met de ondernemers in het park goede voortgang geboekt.

De organisatie is in 2022 aan een evaluatieonderzoek onderworpen door onafhankelijk adviseur Paul Basset. Zijn eindrapport verscheen in januari 2023 en dit traject heeft een vervolg gekregen in het strategietraject dat nog doorloopt in 2024.

Barend Jan Geels heeft na 3 jaar bestuurslidmaatschap en daarvoor 4 jaar vrijwilligerswerk in werkgroepen van de stichting afscheid genomen. Maar het bestuur heeft in 2023 gelukkig een nieuw bestuurslid mogen verwelkomen in de persoon van Rien Cardol. Iemand met ervaring op het gebied van vrijwilligersorganisaties en met affiniteit met natuur en duurzaamheid.

In februari werden de parktoiletten officieel geopend door wethouder Diana van Loenen en gemeenteraadslid Sander van den Raadt. Beiden waren zeer te spreken over deze nieuwe voorziening in het park.

De Lentemarkt in april 2023 was een hoogtepunt van het jaar, met voor het eerst een volledig biologisch aanbod van planten. De organisatie van de markt was een samenwerking tussen NME, WTG en de Stichting Haarlemmer Kweektuin.

Ook in april bezochten we met het bestuur en een aantal vrijwilligers onze collega's van De Oude Kwekerij, een park in Alkmaar, waar we ons lieten inspireren door hun goede contacten met de gemeente als subsidiegever en met de omwonenden.

Een ander hoogtepunt was de herdenking van 450 jaar Huis ter Kleef in juni 2023, met een weekend vol activiteiten.

Geen enkele van deze en andere activiteiten was mogelijk geweest zonder de inzet van vrijwilligers, die initiatieven namen, organiseerden en alles regelden. Wij willen onze vrijwilligers daarvoor hartelijk danken.

Ook willen wij de samenwerkingspartners van de Stichting bedanken: NME, Kweekcafé, Wij Telen Groente en de andere ondernemers in het park. En natuurlijk gaat onze dank tevens uit naar de gemeente Haarlem, met wie wij prettig samenwerken om ons mooie park te beheren en steeds mooier te maken.

Ella van den Bergh, voorzitter
Dennis Jongejan, penningmeester
Rien Cardol, secretaris
Arne Mombers, algemeen bestuurslid

Werkgroep terrein

Ook in 2023 zijn we weer erg blij met de vrijwilligers die zich elke week inzetten voor het onderhoud van de Haarlemmer Kweektuin. Helaas stoppen ook vrijwilligers, waarvan één na langdurige inzet, maar gelukkig zijn er inmiddels weer nieuwe krachten binnengekomen. We blijven bezig met de uitvoering van het plan zoals dat destijds is voorgesteld door Ria Bos en met een doorontwikkeling van het terrein waarbij de ecologische grondslag het uitgangspunt is.

Dit jaar is onze werkplek in de kas een stuk verbeterd met de aanleg van een keukenblokje in de kas. Een eigen wateraansluiting scheelt veel werk.

Terreinontwikkeling

Fietsplan

In juli is de pilot van het Fietsplan gestart waar eind vorig jaar aan gewerkt is door de desbetreffende fietswerkgroep in overleg met de gebruikers van het terrein.

Om het aantal fietsbewegingen in het park te beperken, maar de ondernemers op het achterterrein goed bereikbaar te houden, is een tweede ingang gecreëerd voor fietsers en wandelaars aan de Ter Spijststraat. Tot aan het Plein mag gefietst worden, dan afstappen en parkeren in het parkeervak daar. Ook zijn bij de ingang Kleverlaan de fietsparkeerplekken uitgebreid met een extra parkeerstrook voor bakfietsen. Met borden is duidelijk aangegeven dat fietsers moeten afstappen en hun fiets moeten parkeren. Zo is het terrein fietsvrij, wat de veiligheid voor kwetsbare bezoekers vergroot, en is de bestemming voor iedereen met een korte afstand te bereiken.

De voorlopige indruk is dat het goed werkt, slechts een enkeling meent dat de regels niet voor iedereen gelden.

Inrichtingsplan Plein

In het inrichtingsplan voor het Plein, op het achterterrein bij de kassen, is onder andere een pergola gepland, maar ook een amfitheater-achtige opstelling van stoeptegels. Deze is als een voorbeeld opstelling dit jaar gebouwd en zal in 2024 een definitieve vorm krijgen. Ook is er in de zomer tijdelijk een geodome opgebouwd. Deze komt terug in haar definitieve ontwerp, net zoals voorbeelden voor bewoners om de buitenruimte te vergroenen en klimaat-adaptief te maken. Hieronder twee impressies van het inrichtingsplan.

Compostplan

Dit jaar is er gewerkt aan de opzet van een compostplan voor de Kweektuin. Op het terrein zijn veel partijen die compostwaardige afval kunnen leveren: Kweekcafé (keukenafval), NME (groenafval), WTG (groente-afval) en terreinafval (bladeren en takken). Met elkaar willen we een goed voorbeeld geven en bewoners en bezoekers bewuster maken hoe waardevol compost kan zijn en hoe makkelijk het is om dit zelf te maken. Verder willen we het groenafval dat wordt afgevoerd verminderen.

In het zuidelijk deel van het Arboretum komt het zogenaamde “compostpaadje”, met voorbeelden om te composteren; o.a. diverse wormenbakken, een bokashi-unit en een bladerhoop. Bij de Fruittuin komt een traditionele compostbak van 3 vakken, die jaarlijks wordt omgezet. Op borden kunnen bezoekers lezen hoe het werkt. Hopelijk kunnen we dit alles volgend jaar realiseren.

Palissade

Het bedrijfsafval van het terrein wordt gescheiden in containers voor plastic, papier, glas en restafval. Deze worden wekelijks geleegd. De containers staan op het terrein, vlak bij de ingang Ter Spijtsstraat. Om deze vuilcontainers minder zichtbaar te maken vanuit het park is er achter de containers een palissade gebouwd waartegen een heuvel gecreëerd wordt met puin, stukken hout en grond waar de natuur zijn gang mag gaan.

Nieuwe duiker Marnixstraat

Het heeft even geduurd maar in juni dit jaar is de duiker die onder de Marnixstraat doorloopt vervangen en is de pomp weggehaald. Het water vanaf de Kweektuin kan nu weer gewoon via de duiker naar de Schoterveenpolder lopen. Ook is in overleg met de gemeente rekening gehouden met voldoende ruimte om een sluip-door-kruip-door paadje te maken van de noordwesthoek naar het Beestjesbos bij de Springertuin.

Aanleg bloemenweide

In het voorjaar heeft Spaarnelanden de plek van de toekomstige bloemenweide machinaal omgespit. Er zat veel steen in de grond, waarschijnlijk van de sloop van het Vogelhospitaal dat op deze plek was gevestigd. Dit jaar worden de ongewenste kruiden die opkomen steeds weggehaald, zodat er een goede basis is voor het inzaaien van bloemenmengsel volgend jaar. Tot onze verrassing stond in juni het “weitje” vol met klaprozen.

Reguliere werkzaamheden

Dankzij de al eerdergenoemde enthousiaste vrijwilligers krijgen we het elk jaar weer voor elkaar de benodigde reguliere werkzaamheden te verrichten. Dit zijn onder andere het weghalen van te veel riet, het verwijderen van blad, snoeien en ook het planten van nieuw gewas, het onderhoud aan palenhekken en aan toestellen. Dit jaar was er voor het eerst geen kroosvaren in het water. Dit heeft een hoop werk gescheeld.

In maart werd de Kweektuin helaas getroffen door storm Poly; een van de treurwilgen bij het Plein is geknapt en van de andere een grote tak afgebroken. Ook van andere bomen zijn takken afgebroken. Gelukkig kon Spaarnelanden de bomen zodanig snoeien dat ze behouden konden blijven.

Met NLdoet hebben we dit jaar dankzij de bijdrage van het Oranjefonds en de inzet van vrijwilligers allerlei heesters kunnen planten op de daarvoor bestemde plekken. Het weer viel tijdens deze acties wel een tikje tegen.

Ook een aantal bedrijven heeft deelgenomen door met vrijwilligers ons te komen helpen. Dit is een zeer welkome toevoeging aan ons werk.

Dit jaar kregen we voor het eerst hulp van de Groenploeg van Natuurlijke zaken van Landschap Noord-Holland. Zij hebben twee keer de schuine oevers langs het water gemaaid, dit is door vrijwilligers met de hand niet te doen. Ook was het nodig om vooraf aan deze werkzaamheden de strook langs het water deels te maaien, dit scheelt een hoop maaiwerk voor onze vrijwilligers.

In oktober is in opdracht van Hoogheemraadschap Rijnland de watergang weer opgeschoond en in december is in opdracht van de gemeente het slootje bij de Fruittuin gebaggerd. Het slib is daar blijven liggen en wordt gebruikt als compost.

De Fruittuin

Op de Fruittuin is er verder gewerkt aan de aanleg van een moestuin. Er is o.a. sla, uien, knoflook, boerenkool en pompoenen geteeld.

Paddenpoel

Nadat vorig jaar het eilandje is afgegraven is het afgezet, zodat het gras weer goed terug kan groeien en de beplanting kan aanslaan. Helaas heeft dit zoveel tijd nodig dat het eilandje nog steeds afgezet is en volgend jaar pas weer gebruikt kan worden.

Het reserveringssysteem voor groepen werkt redelijk, maar veel scholen en kinderopvangorganisaties zijn hier niet altijd van op de hoogte. Dit is een aandachtspunt voor volgend jaar.

Het terrein zelf is ook een uitdaging, het is erg zanderig en door het gebruik is het gras op plekken waar veel gelopen wordt weggesleten en stuift het zand soms. Als het geregend heeft staan er op een aantal plekken aardige plassen, wat spelplezier oplevert, maar toch een punt is om aan te pakken.

Moeras water-ecoparkje

Het in 2022 in de noordoosthoek met subsidie van het Betrekken bij Groen Fonds aangelegde moerasje ontwikkelt zich voorspoedig. De door ons zelf opgekweekte planten zijn goed aangeslagen. In de nieuwe vochtige grond zijn in 2023 spontaan opgegroeide soorten die ongewenst zijn selectief verwijderd, zodat de gewenste soorten goed kunnen uitgroeien. De rand met dotterbloemen langs het water heeft al mooi gebloeid.

Natuurwaarden

Wat de natuuraspecten betreft; voor het eerst is een bruine wapendrager (*Clostera Curtula*, zie foto) gevonden op de Kweektuin. Deze vlinder vliegt 's avonds. In 2023 zijn vanuit de Kweektuin op de website Waarneming.nl 215 nieuwe soorten gemeld, dat brengt het totaal op 1417 soorten. De laatste zoekactie was in september in het kader van de Landelijke bodemdieren actie 2023. Toen is het Arboretum op drie plekken onderzocht. Er zijn heel wat soorten regenwormen, pissebedden, duizendpoten, miljoenpoten en slakken gevonden, en een slapende jonge salamander.

Volgend jaar zal de inrichting van het Plein worden gerealiseerd, als hiervoor voldoende fondsen worden gevonden. Het zal stapsgewijs gaan, als eerste wordt een halfronde zitplek van stoeptegels gebouwd.

De bloemenweide wordt ingezaaid en het bomenplan wordt verder gerealiseerd. Ook wordt aan de uitvoering van het compostplan gewerkt. Daarnaast willen we op een paar plekken informatieborden plaatsen.

Werkgroep gebouwen en Installaties (G&I)

De medewerkers van de Werkgroep Gebouwen en Installaties doen doorgaans in alle stilte hun goede werk. De oplevering van het nieuwe toiletgebouw was afgelopen jaar een van de hoogtepunten, maar ook bij andere zaken die spelen rond de vele opstallen op de Kweektuin is de werkgroep belangrijk als deskundig adviseur. Denk aan de plannen voor herinrichting van het nieuwe Plein, vragen rond de beheerderswoning, betrokkenheid bij verduurzaming, energievraagstukken, etc. Ook bij de grootse plannen voor de verbouw van het Witte Gebouw (met o.a. het NME-kantoor) is de werkgroep namens de Stichting nadrukkelijk in beeld.

Werkgroep Communicatie

Geen enkele organisatie kan zonder communicatie. Ook voor de Kweektuin met 50-60 actieve vrijwilligers, tal van andere betrokken partijen, omwonenden en bezoekers is goede interne en externe communicatie een voorwaarde.

De werkgroep Communicatie speelt hierin de hoofdrol met de maandelijkse Nieuwsbrief, die inmiddels bij circa 1000 betrokkenen in de mailbox valt, berichten op sociale media, interne en externe contacten via allerlei kanalen en natuurlijk de in 2023 geheel vernieuwde website die steeds verder gevuld raakt en waar mogelijk wordt aangepast aan wensen van binnen en van buiten de organisatie. De website vervult een belangrijke rol in de interne en externe nieuwsvoorziening, met achtergrondinformatie en actualiteiten, verhalen over de mensen en organisaties die een rol spelen in de Kweektuin en veel informatie voor wie nog niet meedoet maar daar wel belangstelling voor heeft!

Ondanks een aantal wisselingen in de bezetting – ook in de loop van 2023 - gaat de Werkgroep Communicatie met vijf tot zes vrijwilligers gestaag door met haar onmisbare werk voor de Kweektuin als stadstuin voor duurzaam denken en doen in Haarlem.

Werkgroep Vrijwilligers

De Kweektuin heeft een solide basis van circa vijftig actieve vrijwilligers, waarvan de meeste actief zijn in onderhoud, beheer en ontwikkeling van het terrein. Alle werkgroepen die in dit jaarverslag worden beschreven bestaan geheel uit vrijwilligers evenals het bestuur van de Stichting.

Het werven, vasthouden en ontwikkelen van vrijwilligers gaat niet vanzelf. Er staan altijd wel vacatures uit voor vrijwilligers op onze website en op de site(s) van het Vrijwilligerscentrum Haarlem/BUUV. Daarnaast staan we regelmatig op evenementen zoals de vrijwilligersmarkt, organiseren we sociale activiteiten voor de Kweektuinvrijwilligers en zijn er scholingsmogelijkheden. De Werkgroep is verantwoordelijk voor de organisatie hiervan, al is het woord werkgroep wat overdreven. Duizendpoot Annette Schild, 'wereldberoemd' in het vrijwilligerscircuit in Haarlem, was in 2023 grotendeels alleen verantwoordelijk voor deze activiteiten. De eerste pogingen om de werkgroep uit te breiden hebben tot nu toe één nieuwe medewerkster opgeleverd en intussen zijn we met steun van IVN Noord-Holland gestart met enkele initiatieven om het activiteitenrepertoire van de werkgroep uit te breiden. We hopen dat dit in 2024 zijn vruchten gaat afwerpen.

Werkgroep Evenementen

In 2023 heeft onze werkgroep Evenementen een paar mooie evenementen kunnen realiseren. Zo namen we in februari deel aan "Gluren bij de burenen" met een optreden van vocalgroep CIGALE. In april organiseerden we samen met NME en Wij Telen Groente een bio-lentemarkt met traditioneel een grote plantenmarkt.

In juni was het 450 jaar Huis Ter Kleef. Dit werd gevierd tijdens de jaarlijkse Archeologie Dagen met een aantal activiteiten zoals rondleidingen, storytelling en een kinderspeurtocht in samenwerking met het Archeologisch Museum, de Archeologie Werkgroep Haarlem, Bureau Archeologie van de gemeente en NME Haarlem. De activiteiten werden financieel mede mogelijk gemaakt door het Cultuurfonds Haarlem.

We namen op 9 september met diverse activiteiten deel aan de Open Monumentendagen en op 23 september deden we met NME Haarlem mee aan de landelijke Tegelwipdag: de Kweektuin was een van de inzamelpunten voor Haarlem Noord.

Tegelwipactie: tegels ruilen voor een jong plantje

Daarna volgde jammer genoeg een periode van onderbezetting in de werkgroep en konden er geen evenementen georganiseerd worden. Gelukkig kwam er steun vanuit de gemeente en waren er goede gesprekken over de rol van de Haarlemmer Kweektuin bij de verdere ontwikkeling van de circulaire economie in de stad. We hebben dit voor 2024 om kunnen zetten in concrete afspraken. Zo werd in 2023 gestart met de voorbereiding van een Repaircafé voor Haarlem Noord, dat in 2024 vorm krijgt.

Werkgroep Fondsenwerving

In 2023 zag een nieuwe werkgroep het licht in de Kweektuin. Met twee actieve en deskundige leden is de werkgroep Fondsenwerving ingesteld. De werkgroep is gestart met het aanleggen van een set basismaterialen – teksten, beeldmateriaal etc. - die bij iedere fondsaanvraag behulpzaam kan zijn. In samenspraak met de tijdelijke taakgroep Plein (zie het verslag van de Werkgroep Terrein) is een begin gemaakt met een inventarisatie van de financieringsbehoefte om de herinrichting van ons (markt)plein te financieren.

Met de instelling van deze nieuwe werkgroep Fondsenwerving hopen we geleidelijk de basis te leggen voor een permanentere vorm van financiering van de activiteiten van de Stichting. Daarin kunnen andere vormen zoals donateurswerving en *crowdfunding* ook een rol gaan spelen.

Financiële informatie

Financieel gezien staat de Stichting er goed voor. Als non-profit organisatie hoeft er vanzelfsprekend geen winst te worden gemaakt, maar er zijn wel inkomsten nodig om activiteiten en onderhoud te kunnen financieren. Inkomsten komen vooral uit subsidies van de lokale overheid, instellingen & fondsen en vanuit donaties. Ook worden inkomsten gegenereerd vanuit verkopen & geleverde diensten, maar dit is vrij beperkt.

In het boekjaar 2023 is er Euro 19.800 aan baten bijgeschreven; er is zo'n Euro 16.400 uitgegeven. Het boekjaar wordt afgesloten met een eigen vermogen van Euro 14.400.

Inkomsten

Inkomsten werden hoofdzakelijk gegenereerd door subsidies van de Gemeente Haarlem ter ondersteuning van de organisatie en ten behoeve van investeringen in de kas van de Stichting en het terrein zelf, van de ANWB voor het verwezenlijken van invalidetoiletten in het nieuwe toiletgebouw, van de Nationale Postcode Loterij en van het Oranje Fonds. Hiernaast waren er, in beperktere mate, inkomsten vanuit het verkopen van enkele producten en diensten en ook vanuit donaties – de QR-code om te kunnen doneren is nog steeds erg succesvol.

Uitgaven

Aan de uitgavenkant kwam het overgrote deel van de bestedingen direct ten goede aan onderhoud van het park, inkopen en aan projecten in het park, hoofdzakelijk de parktoiletten. Onderhoud van het park betrof onder meer natuurspeelplek Paddenpoel en kosten van gereedschappen & materialen om de vrijwilligers beter hun werk te kunnen laten doen. Daarnaast zijn er kosten geweest om de organisatie draaiende en het park zichtbaar te houden; denk aan kosten voor terreinwerkdagen (lunches voor de vrijwilligers), uitgaven t.b.v. evenementen en investeringen in de website. Tenslotte waren er diverse bestedingen aan relatief kleine posten om de vrijwilligersorganisatie in stand te houden, zoals verzekeringen en bankkosten.

Gereserveerde fondsen

Het boekjaar wordt afgesloten met een eigen vermogen van Euro 14.400. Dit bedrag is vrij besteedbaar.

Jaarrekening 2023

Balans Haarlemmer Kweektuin 31-12-2023

Activa		Passiva	
<u>Vaste activa</u>		<u>Eigen vermogen</u>	
Gebouw/pand	-	Eigen vermogen	11.047,50
Inventaris	-	Resultaat lopend boekjaar	3.345,01
<u>Vlottende activa</u>		<u>Lang vreemd vermogen</u>	
Voorraad	-	Lening	-
Debiteuren	-	Overlopende passiva	39,50
Overlopende activa			
<u>Liquide middelen</u>		<u>Kort vreemd vermogen</u>	
Kas	346,15	Crediteuren	-
Bank	14.085,86		
	14.432,01		14.432,01

Winst- & Verliesrekening Haarlemmer Kweektuin 2023

Baten	
Subsidies (bedrijf/ instelling)	12850,00
Subsidies (overheid)	5664,17
Opbrengsten (dienst)	970,00
Donaties (particulier)	279,59
Totaal baten	19.763,76
Lasten	
Projecten	9426,11
Inkopen	2392,86
Abonnementen	934,56
Evenementen	922,75
Vrijwilligers	666,11
Geschenken	578,65
Terreinwerkdagen	532,15
Bestuurskosten	502,37
Onderhoud	463,19
Totaal lasten	16.418,75
Resultaat	
Resultaat	3.345,01

D. Jongejan

E. van den Bergh

M.F. Cardol

Arne Mombers

Classification: Public